

Usmernenia

**Usmernenia 02/2024 k článku 48 všeobecného nariadenia
o ochrane údajov**

Verzia 2.1

Prijaté 4. júna 2025

História verzií

Verzia 1.0	2. december 2024	Prijatie usmernení na účely verejnej konzultácie
Verzia 2.0	4. jún 2025	Prijatie usmernení po verejnej konzultácii
Verzia 2.1	20. jún 2025	Vylepšené rozlíšenie prílohy

ZHRNUTIE

V článku 48 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa stanovuje, že: „Akýkoľvek rozsudok súdu alebo tribunálu a akékoľvek rozhodnutie správneho orgánu tretej krajiny, ktorým sa od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa vyžaduje preniesť alebo poskytnúť osobné údaje, môže byť uznané alebo vykonateľné akýmkoľvek spôsobom len vtedy, ak sa zakladá na medzinárodnej dohode, ako napríklad zmluve o vzájomnej právnej pomoci, platnej medzi žiadajúcou treťou krajinou a Úniou alebo členským štátom bez toho, aby boli dotknuté iné dôvody prenosu podľa tejto kapitoly“.

Účelom týchto usmernení je objasniť dôvody a cieľ tohto článku vrátane jeho interakcie s ostatnými ustanoveniami kapitoly V všeobecného nariadenia o ochrane údajov a poskytnúť praktické odporúčania pre prevádzkovateľov a sprostredkovateľov v EÚ, ktorí môžu prijímať žiadosti od orgánov tretích krajín o poskytnutie alebo prenos osobných údajov.

Hlavným cieľom tohto ustanovenia je objasniť, že rozsudky alebo rozhodnutia orgánov tretích krajín nemožno automaticky a priamo uznať alebo vykonávať v členskom štáte EÚ, čím sa zdôrazňuje právna suverenita vo vzťahu k právu tretích krajín. Uznávanie a vykonateľnosť cudzích rozsudkov a rozhodnutí je spravidla zabezpečené príslušnými medzinárodnými dohodami.

Bez ohľadu na to, či existuje príslušná medzinárodná dohoda, ak prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ v EÚ prijme a odpovie na žiadosť orgánu tretej krajiny o osobné údaje, takýto tok údajov je prenosom podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov a musí byť v súlade s článkom 6 a ustanoveniami kapitoly V.

V medzinárodnej dohode sa môže stanoviť právny základ [podľa článku 6 ods. 1 písm. c) alebo článku 6 ods. 1 písm. e)], ako aj dôvod prenosu [podľa článku 46 ods. 2 písm. a)].

Ak neexistuje medzinárodná dohoda, alebo ak sa v dohode nestanovuje právny základ podľa článku 6 ods. 1 písm. c) alebo článku 6 ods. 1 písm. e), mohli by sa zväžiť iné právne základy. Podobne, ak neexistuje žiadna medzinárodná dohoda alebo ak sa v dohode nestanovujú primerané záruky podľa článku 46 ods. 2 písm. a), mohli by sa uplatniť iné dôvody prenosu vrátane výnimiek uvedených v článku 49.

Obsah

1	Úvod	5
2	Aký je rozsah týchto usmernení?	6
3	Čo je cieľom článku 48?	7
4	V akých situáciách sa uplatňuje článok 48?	7
5	Za akých podmienok môžu prevádzkovatelia a sprostredkovatelia odpovedať na žiadosti orgánov tretích krajín?	8
5.1	Súladi s článkom 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov	9
5.2	Súladi s kapitolou V všeobecného nariadenia o ochrane údajov	11
	Príloha - Praktické kroky	13

Európsky výbor pre ochranu údajov

So zreteľom na článok 70 ods. 1 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (ďalej len „všeobecné nariadenie o ochrane údajov“),

so zreteľom na Dohodu o EHP, a najmä na jej prílohu XI a protokol 37, ktoré boli zmenené rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 154/2018 zo 6. júla 2018¹,

so zreteľom na články 12 a 22 svojho rokovacieho poriadku,

PRIJAL TIETO USMERNENIA

1 ÚVOD

1. V článku 48 všeobecného nariadenia o ochrane údajov – s názvom „Prenosy alebo poskytovanie údajov, ktoré právo Únie nepovoľuje“ – sa stanovuje, že: *„Akýkoľvek rozsudok súdu alebo tribunálu a akékoľvek rozhodnutie správneho orgánu tretej krajiny, ktorým sa od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa vyžaduje preniesť alebo poskytnúť osobné údaje, môže byť uznané alebo vykonateľné akýmkoľvek spôsobom len vtedy, ak sa zakladá na medzinárodnej dohode, ako napríklad zmluve o vzájomnej právnej pomoci, platnej medzi žiadajúcou treťou krajinou a Úniou alebo členským štátom bez toho, aby boli dotknuté iné dôvody prenosu podľa tejto kapitoly“*.
2. Účelom týchto usmernení je objasniť dôvody a cieľ článku 48 všeobecného nariadenia o ochrane údajov vrátane jeho interakcie s ostatnými ustanoveniami kapitoly V všeobecného nariadenia o ochrane údajov a poskytnúť praktické odporúčania pre prevádzkovateľov a sprostredkovateľov v EÚ, ktorí môžu prijímať žiadosti od orgánov tretích krajín o poskytnutie alebo prenos² osobných údajov.
3. Toto ustanovenie je súčasťou kapitoly V všeobecného nariadenia o ochrane údajov „Prenosy osobných údajov do tretích krajín alebo medzinárodným organizáciám“. To znamená, že sa musí vykladať v spojení s článkom 44 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, v ktorom sa jasne uvádza, že **„všetky ustanovenia v tejto kapitole sa uplatňujú s cieľom zabezpečiť, aby sa neohrozila úroveň ochrany fyzických osôb zaručená [všeobecným nariadením o ochrane údajov]“**. Okrem toho by sa článok 48 mal vykladať v spojení s odôvodnením 102 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, v ktorom sa objasňuje, že všeobecné nariadenie o ochrane údajov „(...) sa nedotýka medzinárodných dohôd uzatvorených medzi Úniou a tretími krajinami, ktoré upravujú prenos osobných údajov a poskytujú náležité záruky pre dotknuté osoby“.

¹ Odkazy na „EÚ“ a „členské štáty“ uvedené v tomto dokumente by sa mali chápať ako odkazy na „EHP“ a „členské štáty EHP“.

² Článok 48 sa vzťahuje na „prenosy alebo poskytovanie údajov“. Preto pôjde o terminológiu používanú v celom texte týchto usmernení, hoci EDPB vo svojich usmerneniach 05/2021 objasnil, že poskytnutie osobných údajov sa považuje za prenos za predpokladu, že sú splnené tri kritériá usmernení (pozri časť 2.2 usmernení EDPB 05/2021 o prepojení medzi uplatňovaním článku 3 a ustanoveniami o medzinárodných prenosoch podľa kapitoly V všeobecného nariadenia o ochrane údajov).

2 AKÝ JE ROZSAH TÝCHTO USMERNENÍ?

4. Tieto usmernenia sú zamerané na žiadosti, ktorých cieľom je priama spolupráca medzi orgánom tretej krajiny a súkromným subjektom v EÚ (na rozdiel od iných scenárov, keď sa osobné údaje vymieňajú priamo medzi orgánmi verejnej moci v EÚ a v tretích krajinách, napr. na základe zmluvy o vzájomnej právnej pomoci). Takéto žiadosti môžu pochádzať od všetkých druhov orgánov verejnej moci vrátane orgánov vykonávajúcich dohľad nad súkromným sektorom, ako sú bankové regulačné orgány a daňové orgány, ako aj od orgánov zaoberajúcich sa presadzovaním práva a národnou bezpečnosťou³.
5. Tieto usmernenia sa vzťahujú len na situáciu, keď sú takéto žiadosti adresované prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom v EÚ a na ktorých spracúvanie osobných údajov sa vzťahuje článok 3 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.
6. V článku 48 sa nerozlišuje medzi súkromnými alebo verejnými prevádzkovateľmi a sprostredkovateľmi, ktorí prijímajú žiadosť o osobné údaje od orgánov tretích krajín. Na účely týchto usmernení sa však nasledujúca analýza zameriava na priame žiadosti adresované súkromným subjektom v EÚ vzhľadom na to, že ide zrejme o najčastejší scenár uplatňovania článku 48 a že žiadosti adresované orgánom verejnej moci zvyčajne patria do rámca medzinárodnej spolupráce stanoveného v medzinárodných dohodách.
7. EDPB zdôrazňuje, že okrem požiadaviek všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa spolupráca s orgánmi verejnej moci v tretích krajinách môže riadiť dodatočnými pravidlami⁴. Takéto požiadavky sa v usmerneniach neriešia.
8. Tieto usmernenia sa nevzťahujú na iný scenár, ktorý sa môže vyskytnúť v praxi, keď orgán tretej krajiny žiada osobné údaje od subjektu so sídlom na jeho území (materskej spoločnosti), ktorý by potom požiadal svoju dcérsku spoločnosť v EÚ o údaje, aby mohol odpovedať na žiadosť. V takejto situácii tok údajov z dcérskej spoločnosti v EÚ do materskej spoločnosti v tretej krajine predstavuje prenos. Dcérska spoločnosť v EÚ ako vývozca preto musí dodržiavať všeobecné nariadenie o ochrane údajov, a najmä článok 6 a kapitolu V všeobecného nariadenia o ochrane údajov. V závislosti od jeho rozsahu pôsobnosti môže byť rozhodnutie o primeranosti podľa článku 45 relevantným nástrojom pre takéto prenosi. Avšak vzhľadom na to, že žiadosť je pôvodne adresovaná subjektu v tej istej tretej krajine, v akej sa nachádza žiadajúci orgán verejnej moci, tento scenár nepatrí do rozsahu pôsobnosti článku 48.

³ Na účely presadzovania práva a národnej bezpečnosti sa výmena údajov uskutočňuje zvyčajne medzi zúčastnenými orgánmi, takže článok 48 sa neuplatňuje, keďže tieto druhy prenosov nepatria do rozsahu pôsobnosti všeobecného nariadenia o ochrane údajov. EDPB preto opakuje svoje stanovisko vyjadrené v jeho usmerneniach k článku 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, že: „V situáciách, keď existuje medzinárodná dohoda, napríklad zmluva o vzájomnej právnej pomoci, by spoločnosti EÚ mali vo všeobecnosti odmietnuť priame žiadosti a odkázať žiadajúci orgán tretej krajiny na existujúcu zmluvu o vzájomnej právnej pomoci alebo dohodu“. V poslednom čase sa však prejavuje tendencia dojednať medzinárodné dohody, ktoré by umožňovali aj priame žiadosti orgánov presadzovania práva v tretích krajinách o prístup k osobným údajom spracúvaným súkromnými subjektmi v EÚ, napr. Druhý dodatkový protokol k Dohovoru o počítačovej kriminalite týkajúci sa posilnenej spolupráce a sprístupňovania elektronických dôkazov (CETS č. 224).

⁴ Napríklad v prípade spolupráce s orgánmi presadzovania práva tretej krajiny by sa uplatňoval aj trestný poriadok členského štátu subjektu prijímajúceho žiadosť.

3 ČO JE CIEĽOM ČLÁNKU 48?

9. Podľa článku 48 sa rozsudky a rozhodnutia orgánov tretej krajiny, ktorými sa od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa v EÚ vyžaduje prenos alebo poskytnutie osobných údajov, môžu uznať a vykonať len vtedy, ak sú založené na uplatniteľnej medzinárodnej dohode⁵, ako je napríklad platná zmluva o vzájomnej právnej pomoci medzi žiadajúcou krajinou a EÚ alebo členským štátom⁶, a to bez toho, aby boli dotknuté iné dôvody prenosu podľa kapitoly V všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Týmto článkom sa upravuje prístup súdov a orgánov v tretích krajinách k osobným údajom podliehajúcim ochrane podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov. V odôvodnení 115 sa objasňuje, že cieľom tohto ustanovenia je chrániť osobné údaje pred extrateritoriálnym uplatňovaním právnych predpisov tretích krajín, ktoré „*môže byť v rozpore s medzinárodným právom a môže ohroziť ochranu fyzických osôb zaručenú Úniou v [všeobecnom nariadení o ochrane údajov]*“.
10. Ak sa teda údaje spracúvané v EÚ prenášajú alebo poskytujú v reakcii na priamu žiadosť orgánu tretej krajiny, takéto poskytnutie podlieha všeobecnému nariadeniu o ochrane údajov a predstavuje prenos v zmysle kapitoly V. To znamená, že tak ako v prípade akéhokoľvek prenosu, na ktorý sa vzťahuje všeobecné nariadenie o ochrane údajov, musí existovať právny základ pre spracúvanie v článku 6 a dôvod prenosu v kapitole V.
11. EDPB opätovne potvrdzuje, že žiadosť zahraničného orgánu sama o sebe nepredstavuje právny základ pre spracúvanie ani dôvod prenosu⁷.

4 V AKÝCH SITUÁCIÁCH SA UPLATŇUJE ČLÁNOK 48?

12. Článok 48 sa uplatňuje v situáciách, keď prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ v EÚ prijme rozhodnutie alebo rozsudok správneho orgánu alebo súdu v tretej krajine, v ktorom sa vyžaduje prenos alebo poskytnutie osobných údajov. Znením ustanovenia „súd“, „tribunál“ a „správny orgán“ sa odkazuje na orgán verejnej moci v tretej krajine. EDPB konštatuje, že terminológia, ktorú používa orgán tretej krajiny na označenie svojej žiadosti ako „rozhodnutie“ alebo „rozsudok“, nie je rozhodujúca pre uplatňovanie článku 48, pokiaľ ide o oficiálnu žiadosť orgánu tretej krajiny.
13. EDPB sa domnieva, že znenie článku 48 zahŕňa všetky možné spôsoby, ktorými by prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ v EÚ mohol poskytnúť osobné údaje orgánu tretej krajiny.

⁵ Pokiaľ ide o medzinárodnú dohodu uzavretú Úniou, pozri Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-327/91, Francúzska republika/Komisia, bod 27. V súvislosti s článkom 228 Zmluvy o EHS Súdny dvor Európskej únie konštatuje, že v článku 228 sa používa výraz „dohoda“ vo všeobecnom zmysle na označenie akéhokoľvek záväzku prijatého subjektmi podliehajúcimi medzinárodnému právu, ktorý je záväzný, bez ohľadu na jeho formálne označenie.

⁶ V tejto formulácii sa zohľadňujú pravidlá medzinárodného práva, podľa ktorých rozhodnutie vnútroštátneho súdu, tribunálu alebo správneho orgánu nemá právny účinok v iných jurisdikciách, pokiaľ sa to nestanovuje v príslušnej medzinárodnej dohode. Ak sú teda rozsudky alebo rozhodnutia tretej krajiny namierené proti subjektom v EÚ, musí existovať medzinárodná dohoda medzi touto treťou krajinou a EÚ alebo príslušným členským štátom, aby sa tieto rozsudky alebo rozhodnutia uznali a boli vykonateľné podľa práva Únie alebo členského štátu. Potrebu medzinárodnej dohody na to, aby sa rozsudok alebo rozhodnutie tretej krajiny uznalo a bolo vykonateľné, však treba odlišovať od otázky, či sa osobné údaje môžu zákonne preniesť do tretej krajiny aj bez takejto dohody.

⁷ V tejto súvislosti pozri aj spoločnú odpoveď EDPB a EDPS výboru LIBE o vplyve amerického zákona o cloude (US Cloud Act) na európsky právny rámec ochrany osobných údajov (príloha), strana 3.

14. V článku 48 sa neobmedzujú účely, na ktoré môže orgán tretej krajiny požadovať údaje. Do rozsahu pôsobnosti tohto ustanovenia by teda patrili žiadosti orgánov tretích krajín vydané v rôznych súvislostiach a na rôzne účely, napr. žiadosti orgánov presadzovania práva alebo orgánov národnej bezpečnosti, finančných regulačných orgánov alebo orgánov verejnej moci zodpovedných za schvaľovanie farmaceutických výrobkov, zdravotníckych pomôcok atď.
15. V článku 48 sa nerozlišuje medzi situáciou, keď orgán tretej krajiny požiada prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa v EÚ o prenos alebo poskytnutie osobných údajov a prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ môže odmietnuť vyhovieť žiadosti bez akýchkoľvek nepriaznivých právnych následkov podľa práva EÚ alebo práva tretej krajiny, a situáciou, keď odmietnutie môže viesť k sankciám za nesplnenie povinnosti. EDPB pripomína, že **vo všetkých prípadoch** sa pri každom prenose osobných údajov do tretích krajín **musí uplatniť „dvojkrokový test“**: „*po prvé, musí existovať právny základ pre spracúvanie údajov spolu so všetkými príslušnými ustanoveniami všeobecného nariadenia o ochrane údajov, a po druhé, musia sa dodržiavať ustanovenia kapitoly V. Spracúvanie, t. j. prenos alebo poskytnutie osobných údajov, musí byť preto v súlade so všeobecnými zásadami článku 5 a musí sa opierať o právny základ, ako sa uvádza v článku 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov*“⁸.

5 ZA AKÝCH PODMIENOK MÔŽU PREVÁDZKOVATELIA A SPROSTREDKOVATELIA ODPOVEDAŤ NA ŽIADOSTI ORGÁNOV TRETÍCH KRAJÍN?

16. Článok 48 je súčasťou kapitoly V všeobecného nariadenia o ochrane údajov „Prenosy osobných údajov do tretích krajín alebo medzinárodným organizáciám“ a musí sa vykladať v spojení s článkom 44 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, v ktorom sa uvádza, že „*akýkoľvek prenos osobných údajov, ktoré sa spracúvajú alebo sú určené na spracúvanie po prenose do tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácii, sa uskutoční len vtedy, ak prevádzkovateľ a sprostredkovateľ dodržiavajú podmienky stanovené v tejto kapitole, ako aj ostatné ustanovenia tohto nariadenia vrátane podmienok následných prenosov osobných údajov z predmetnej tretej krajiny alebo od predmetnej medzinárodnej organizácie do inej tretej krajiny alebo inej medzinárodnej organizácii*“. Okrem toho sa v odôvodnení 115 všeobecného nariadenia o ochrane údajov objasňuje, že prenosy by mali byť povolené len vtedy, ak sú splnené podmienky všeobecného nariadenia o ochrane údajov. To znamená, že každý prenos alebo poskytnutie osobných údajov v reakcii na žiadosť orgánu tretej krajiny si vyžaduje právny základ pre spracúvanie (článok 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov) a súlad s požiadavkami na prenosy osobných údajov do tretích krajín alebo medzinárodným organizáciám (kapitola V všeobecného nariadenia o ochrane údajov).
17. Ako už bolo uvedené, okrem zabezpečenia súladu so všeobecným nariadením o ochrane údajov môže byť potrebné, aby prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ spĺňal dodatočné požiadavky vyplývajúce z iných právnych nástrojov, napr. vnútroštátnych procesných pravidiel alebo medzinárodných dohôd, v ktorých sa stanovuje spolupráca s orgánom tretej krajiny.
18. Okrem toho, ak je príjemcom žiadosti sprostredkovateľ, tento sprostredkovateľ musí bez zbytočného odkladu informovať prevádzkovateľa a mal by sa riadiť pokynmi prevádzkovateľa v súvislosti so žiadosťou, pokiaľ mu právo Únie alebo právo členského štátu, ktorému

⁸ Pozri spoločnú odpoveď EDPB a EDPS výboru LIBE o vplyve amerického zákona o cloude (US Cloud Act) na európsky právny rámec ochrany osobných údajov, s. 3. Pozri usmernenia EDPB 2/2018 o výnimkách podľa článku 49 nariadenia 2016/679, prijaté 25. mája 2018.

sprostredkovateľ podlieha, nezakazuje informovať prevádzkovateľa zo „závažných dôvodov verejného záujmu“⁹.

5.1 Súlad s článkom 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov

19. Podľa článku 44 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa prenos osobných údajov do tretej krajiny uskutoční len vtedy, ak sú s výhradou ostatných ustanovení všeobecného nariadenia o ochrane údajov splnené podmienky uvedené v kapitole V. Prenos osobných údajov do tretích krajín alebo medzinárodným organizáciám preto musí spĺňať aj podmienky iných ustanovení všeobecného nariadenia o ochrane údajov.
20. V článku 5 ods. 1 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa stanovujú všeobecné a povinné zásady spracúvania osobných údajov. Podľa článku 5 ods. 2 je prevádzkovateľ zodpovedný za dodržiavanie povinností stanovených v odseku 1 (toto platí aj vtedy, keď sa spracovateľské činnosti vykonávajú prostredníctvom sprostredkovateľa). Podľa článku 5 ods. 1 každé spracúvanie osobných údajov musí mať právny základ podľa článku 6. V súvislosti s každou konkrétnou situáciou je preto potrebná právna analýza.
21. V prípade opísanom v článku 48 sa predpokladá, že existuje rozsudok súdu alebo tribunálu alebo rozhodnutie správneho orgánu tretej krajiny, v ktorom sa od prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa v EÚ vyžaduje prenos alebo poskytnutie osobných údajov. Okrem toho sa táto žiadosť orgánu tretej krajiny môže uznať alebo vyhlásiť za vykonateľnú len vtedy, ak sa zakladá na medzinárodnej dohode, na základe ktorej môže mať takáto žiadosť účinok zákonnej povinnosti, ktorá sa vzťahuje na prevádzkovateľa, a nesplnenie by malo právne následky. Ak sa spracúvanie osobných údajov vykonáva s cieľom splniť zákonnú povinnosť, **článok 6 ods. 1 písm. c)** poskytuje výslovný právny základ. EDPB preto zastáva názor, že v prípade uvedenom v článku 48, keď existuje príslušná medzinárodná dohoda, by bol vhodným právnym základom pre prenos článok 6 ods. 1 písm. c) v spojení s článkom 6 ods. 3 za predpokladu, že sú splnené podmienky týchto ustanovení.
22. Príslušná medzinárodná dohoda by znamenala medzinárodnú dohodu, v ktorej sa stanovuje možnosť priamych žiadostí orgánov verejnej moci v tretích krajinách o prístup k osobným údajom spracúvaným súkromnými subjektmi v EÚ. Ak takáto dohoda neexistuje, ale v medzinárodnej dohode sa stanovuje spolupráca medzi orgánmi verejnej moci v danej konkrétnej oblasti, ako je zmluva o vzájomnej právnej pomoci, súkromné subjekty v EÚ by mali vo všeobecnosti postúpiť žiadajúci orgán tretej krajiny príslušnému vnútroštátnemu orgánu v súlade s postupom stanoveným v zmluve o vzájomnej právnej pomoci alebo dohode.
23. V prípade pochybností o existencii medzinárodnej dohody a jej povahe sa subjekty v EÚ, ktoré príjmu žiadosť, môžu obrátiť na svoje príslušné vnútroštátne orgány (napríklad ministerstvo spravodlivosti, ministerstvo zahraničných vecí, odvetvové dozorné orgány atď.) a poradiť sa s nimi.
24. V prípadoch, keď pre prevádzkovateľa neexistuje žiadna zákonná povinnosť vyplývajúca z medzinárodnej dohody, je použitie iných právnych základov podľa článku 6 naďalej možné za predpokladu, že sú splnené právne požiadavky stanovené v kapitole V všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Uplatňovanie týchto ďalších právnych základov sa však musí dôkladne preskúmať v každom jednotlivom prípade. Vzhľadom na veľký počet možných situácií možno všeobecné vyhlásenia o uplatniteľnosti článku 6 robiť len vo veľmi obmedzenom rozsahu.

⁹ Pozri v tomto zmysle článok 28 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov a usmernenia EDPB 07/2020 o pojmoch prevádzkovateľ a sprostredkovateľ vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov, prijaté 7. júla 2021.

25. Súhlas podľa článku 6 ods. 1 písm. a) by sa mohol v zásade považovať za právny základ pre prenos do tretích krajín. Použitie súhlasu ako právneho základu však bude v určitých oblastiach zvyčajne nevhodné, najmä ak spracúvanie údajov súvisí s výkonom oprávňujúcich právomocí¹⁰.
26. Uplatnenie článku 6 ods. 1 písm. b) sa zdá byť vylúčené už len na základe jeho znenia. EDPB preto zastáva názor, že súkromný subjekt v EÚ sa nemôže odvolávať na článok **6 ods. 1 písm. b)** ako na vhodný právny základ na odpoveď na žiadosť orgánu tretej krajiny o prenos alebo poskytnutie údajov.
27. V situáciách, keď poskytnutie na základe medzinárodnej dohody nie je povinné, ale takáto spolupráca je stále povolená podľa práva EÚ alebo členského štátu, by sa ako právny základ na spracúvanie osobných údajov mohol použiť článok **6 ods. 1 písm. e)**, pretože ho možno považovať za nevyhnutný na splnenie úlohy vykonávanej vo verejnom záujme¹¹. V takýchto prípadoch musí mať spracúvanie základ v práve Únie alebo v právnom poriadku členského štátu, ako sa vyžaduje v článku 6 ods. 3 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.
28. Pokiaľ ide o článok **6 ods. 1 písm. d)**, EDPB uznáva, že za osobitných a preukázaných okolností by sa **životne dôležité záujmy dotknutej osoby** mohli uviesť ako právny základ pre prenos osobných údajov v dôsledku žiadosti tretej krajiny za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v medzinárodnom práve¹². Pokiaľ ide o **životne dôležitý záujem iných osôb**, EDPB pripomína, že „*spracúvanie osobných údajov na základe životne dôležitého záujmu inej fyzickej osoby by sa malo uskutočniť v zásade len vtedy, keď sa takéto spracúvanie zjavne nemôže zakladať na inom právnom základe*“¹³.
29. V závislosti od konkrétneho prípadu EDPB predpokladá, že pri prenosoch alebo poskytovaní údajov orgánom tretích krajín¹⁴ môže byť za výnimočných okolností možné odvolať sa na článok **6 ods. 1 písm. f)**. V tomto zmysle EDPB pripomína, že každé spracúvanie založené na oprávnených záujmoch prevádzkovateľa alebo tretích strán musí byť nevyhnutné a vyvážené so záujmami alebo základnými právami a slobodami dotknutej osoby¹⁵. Výsledok testu vyváženosti určuje, či sa pri spracúvaní možno opierať o právny základ oprávneného záujmu. **V zásade sa akékoľvek spracúvanie na základe oprávneného záujmu v každom prípade obmedzuje na to, čo je**

¹⁰ V tejto súvislosti pozri právny koncept odôvodnenia 43 prvá veta 1 týkajúci sa požiadavky slobodne udeleného súhlasu. To platí o to viac, ak sa prípad týka orgánov verejnej moci z tretích krajín. Pozri aj spoločnú odpoveď EDPB a EDPS výboru LIBE o vplyve amerického zákona o cloude (US Cloud Act) na európsky právny rámec ochrany osobných údajov, poznámka pod čiarou č. 28.

¹¹ Pozri napríklad článok 6 Druhého dodatkového protokolu k Dohovoru o počítačovej kriminalite týkajúceho sa posilnenej spolupráce a sprístupňovania elektronických dôkazov (CETS č. 224).

¹² Mohlo by ísť napríklad o žiadosti o prístup k osobným údajom týkajúcim sa unesených maloletých osôb alebo iné situácie, keď je prenos v životnom záujme samotných dotknutých osôb.

¹³ Odôvodnenie 46 všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

¹⁴ Pozri usmernenia EDPB 1/2024 k spracúvaniu osobných údajov na základe článku 6 ods. 1 písm. f) všeobecného nariadenia o ochrane údajov (verzia 1.0), prijaté 8. októbra 2024.

¹⁵ Pri posudzovaní vplyvu na záujmy dotknutej osoby sa zohľadňujú všetky možné (potenciálne alebo skutočné) následky spracúvania údajov pre dotknutú osobu, zásady proporcionality, pokiaľ ide o ochranu údajov, ako aj prvky, ako je napríklad závažnosť údajných trestných činov, ktoré môžu byť oznámené, rozsah žiadosti, platné normy a procesné záruky v tretej krajine a uplatniteľné záruky ochrany údajov. Pri takomto posúdení sa musí venovať osobitná pozornosť aj povahe spracúvaných osobných údajov a spôsobu, akým sa osobné údaje spracúvajú. Vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov sa okrem toho zaviedla potreba zohľadniť primerané očakávania dotknutej osoby. Ďalšie informácie o teste nevyhnutnosti a vyváženosti sú uvedené aj v usmerneniach EDPB 1/2024 k spracúvaniu osobných údajov na základe článku 6 ods. 1 písm. f) všeobecného nariadenia o ochrane údajov (verzia 1.0) prijatých 8. októbra 2024.

preukázateľne nevyhnutné na sledovanie tohto osobitného záujmu prevádzkovateľa alebo tretej strany.

30. Napriek tomu, že prevádzkovateľ môže mať v niektorých prípadoch oprávnený záujem vyhovieť žiadosti o poskytnutie osobných údajov orgánu tretej krajiny, súkromný podnikateľský subjekt, ktorý koná ako prevádzkovateľ, sa nemôže odvolávať na článok 6 ods. 1 písm. f) pri preventívnom zhromažďovaní a uchovávaní osobných údajov, aby mohol na požiadanie poskytnúť takéto informácie orgánom presadzovania práva na účely predchádzania trestným činom, ich odhaľovania a trestného stíhania, ak takéto činnosti spracúvania nesúvisia s jeho vlastnými (hospodárskymi a obchodnými) činnosťami¹⁶. EDPB okrem toho v súvislosti s konkrétnou situáciou už predtým zastával názor, že záujmy alebo základné práva a slobody dotknutej osoby by za týchto osobitných okolností prevážili nad záujmom prevádzkovateľa vyhovieť žiadosti orgánu presadzovania práva tretej krajiny s cieľom vyhnúť sa sankciám za nedodržiavanie predpisov¹⁷.

5.2 Súlad s kapitolou V všeobecného nariadenia o ochrane údajov

31. Ako už bolo uvedené, článok 48 treba vykladať v spojení s článkom 44, všeobecnou zásadou prenosov, ktorou sa uvádza kapitola. V článku 44 sa stanovujú tieto podmienky prenosu podľa všeobecného nariadenia o ochrane údajov: každý prenos podlieha ostatným príslušným ustanoveniam všeobecného nariadenia o ochrane údajov a musí spĺňať podmienky stanovené v kapitole V (dvojkrokový test), „s cieľom zabezpečiť, aby sa neohrozila úroveň ochrany fyzických osôb zaručená týmto nariadením“. Cieľom ustanovení o medzinárodných prenosoch je zabezpečiť, aby sa pri prenose údajov do tretích krajín s odlišnými právnymi systémami a normami ochrany údajov zachovala vysoká úroveň ochrany osobných údajov v rámci EÚ.
32. Na tento účel sa v kapitole V uvádzajú dôvody prenosov, počnúc rozhodnutiami Európskej komisie o primeranosti podľa článku 45. Ak neexistuje rozhodnutie o primeranosti, vhodné záruky sa môžu poskytnúť prostredníctvom jedného z nástrojov prenosu uvedených v článku 46. V prípade absencie rozhodnutia o primeranosti alebo vhodných záruk by sa výnimky uvedené v článku 49 mohli uplatňovať v obmedzenom počte špecifických situácií.
33. Na rozdiel od ostatných ustanovení kapitoly V nie je článok 48 dôvodom prenosu. Samotné ustanovenie neobsahuje žiadne záruky ochrany údajov, ale objasňuje sa v ňom, že rozhodnutia alebo rozsudky orgánov tretích krajín nemožno v EÚ uznať alebo vykonať, pokiaľ to nie je stanovené v medzinárodnej dohode. Pred odpoveďou na žiadosť orgánu tretej krajiny podľa článku 48 musí preto prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ v EÚ určiť príslušný dôvod prenosu inde v kapitole V.
34. Podľa článku 46 ods. 2 písm. a) môžu byť primerané záruky stanovené prostredníctvom „*právne záväzného a vykonateľného nástroja medzi orgánmi verejnej moci alebo verejnoprávnymi subjektmi*“, t. j. v medzinárodnej dohode v zmysle článku 48. Takéto dohody uzatvárajú štáty a tradične umožňujú spoluprácu medzi orgánmi verejnej moci, ale môžu umožňovať aj priamu spoluprácu medzi súkromnými subjektmi a orgánmi verejnej moci¹⁸. Ak sa medzinárodná dohoda

¹⁶ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo 4. júla 2023, Meta Platforms Inc a i./Bundeskartellamt, vec C-252/21, body 124 a 132.

¹⁷ Pozri stanovisko EDPB, ktoré už bola vyjadrené v oblasti presadzovania práva a národnej bezpečnosti v spoločnej odpovedi EDPB a EDPS výboru LIBE o vplyve amerického zákona o cloude (US Cloud Act) na európsky právny rámec ochrany osobných údajov.

¹⁸ Výboru EDPB nie sú známe početné medzinárodné dohody tohto druhu. Jedným z príkladov je Rada Európy: Druhý dodatkový protokol k Dohovoru o počítačovej kriminalite týkajúci sa posilnenej spolupráce a sprístupňovania elektronických dôkazov (CETS č. 224), ktorý však ešte nenadobudol platnosť.

vzťahuje na spoluprácu medzi prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom v EÚ a žiadajúcim orgánom tretej krajiny, táto dohoda môže slúžiť ako dôvod prenosu, ak sa v nej poskytujú primerané záruky v súlade s článkom 46 ods. 2 písm. a).

35. EDPB vypracoval zoznam minimálnych záruk, ktoré sa majú zahrnúť do medzinárodných dohôd spadajúcich pod článok 46 ods. 2 písm. a). Týmto zárukami musí byť možné zabezpečiť, aby sa dotknutým osobám, ktorých osobné údaje sa prenášajú, poskytla úroveň ochrany v podstate rovnocenná s úrovňou ochrany, ktorá je zaručená v rámci EÚ¹⁹. V dôsledku toho by sa v príslušných medzinárodných dohodách²⁰, v ktorých sa stanovuje prenos osobných údajov, malo okrem iného vyžadovať, aby obe strany zaručili základné zásady ochrany údajov, t. j. aby zabezpečili vynútiteľné a účinné práva dotknutých osôb, obsahovali obmedzenia týkajúce sa následných prenosov a spoločného využívania údajov vrátane dodatočných záruk pre citlivé údaje a poskytovali nezávislé mechanizmy nápravy a dohľadu²¹. Primerané záruky môžu byť zahrnuté priamo v medzinárodnej dohode, v ktorej sa stanovuje priama spolupráca medzi prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom a orgánmi tretích krajín, alebo v samostatnom právne záväznom nástroji.
36. V článku 48 sa odkazuje na medzinárodnú dohodu „*bez toho, aby boli dotknuté iné dôvody prenosu podľa tejto kapitoly*“. Podľa názoru EDPB, pokiaľ ide o požiadavky kapitoly V²², toto znenie by mohlo zahŕňať dve možné situácie:
- Po prvé, ak **neexistuje medzinárodná dohoda** stanovujúca spoluprácu medzi prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom a orgánom tretej krajiny, prenos orgánu tretej krajiny sa musí zakladať na inom právnom základe podľa článku 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov a inom dôvode prenosu v kapitole V.
 - Po druhé, ak existuje medzinárodná dohoda stanovujúca právny základ podľa článku 6, ale **neobsahuje príslušné záruky** v súlade s článkom 46 ods. 2 písm. a) a usmerneniami EDPB 2/2020, prevádzkovateľ musí v kapitole V určiť iný dôvod prenosu.
37. Ak neexistuje platné rozhodnutie o primeranosti²³ alebo primerané záruky, v článku 49 všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa uvádza obmedzený počet osobitných situácií, v ktorých sa môžu uskutočniť prenosi, napríklad ak sú potrebné z dôležitých dôvodov verejného záujmu alebo na preukazovanie, uplatňovanie alebo obhajovanie právnych nárokov²⁴. Ako však bolo vysvetlené v predchádzajúcich usmerneniach vydaných EDPB, výnimky uvedené v článku 49

¹⁹ Súdny dvor Európskej únie, vec C-311/18, Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Limited a Maximillian Schrems (ďalej len „Schrems II“), bod 96.

²⁰ V prípade pochybností o existencii medzinárodnej dohody a jej povahe sa subjekty v EÚ, ktoré prijímajú žiadosť, môžu obrátiť na svoje príslušné vnútroštátne orgány (napríklad ministerstvo spravodlivosti, ministerstvo zahraničných vecí, odvetvové dozorné orgány atď.) a poradiť sa s nimi.

²¹ V tejto súvislosti pozri časť 2 usmernení 2/2020 k článku 46 ods. 2 písm. a) a článku 46 ods. 3 písm. b) nariadenia 2016/679 o prenose osobných údajov medzi orgánmi verejnej moci a verejnoprávnymi subjektmi v EHP a mimo EHP, verzia 2.0, prijatých 15. decembra 2020.

²² Pokiaľ ide o článok 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov, mohla by nastať tretia situácia, keď existuje medzinárodná dohoda, ktorá neposkytuje vhodný právny základ podľa článku 6 ods. 1 písm. c) alebo článku 6 ods. 1 písm. e) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, napríklad preto, že príslušné ustanovenia dohody nie sú dostatočne konkrétne (napr. nezohľadňujú sa v nich prvky uvedené v článku 6 ods. 3 všeobecného nariadenia o ochrane údajov).

²³ Posúdenie, či je rozhodnutie o primeranosti uplatniteľné, by sa malo vykonávať individuálne od prípadu k prípadu, pričom by sa mal zohľadniť najmä rozsah pôsobnosti rozhodnutia o primeranosti.

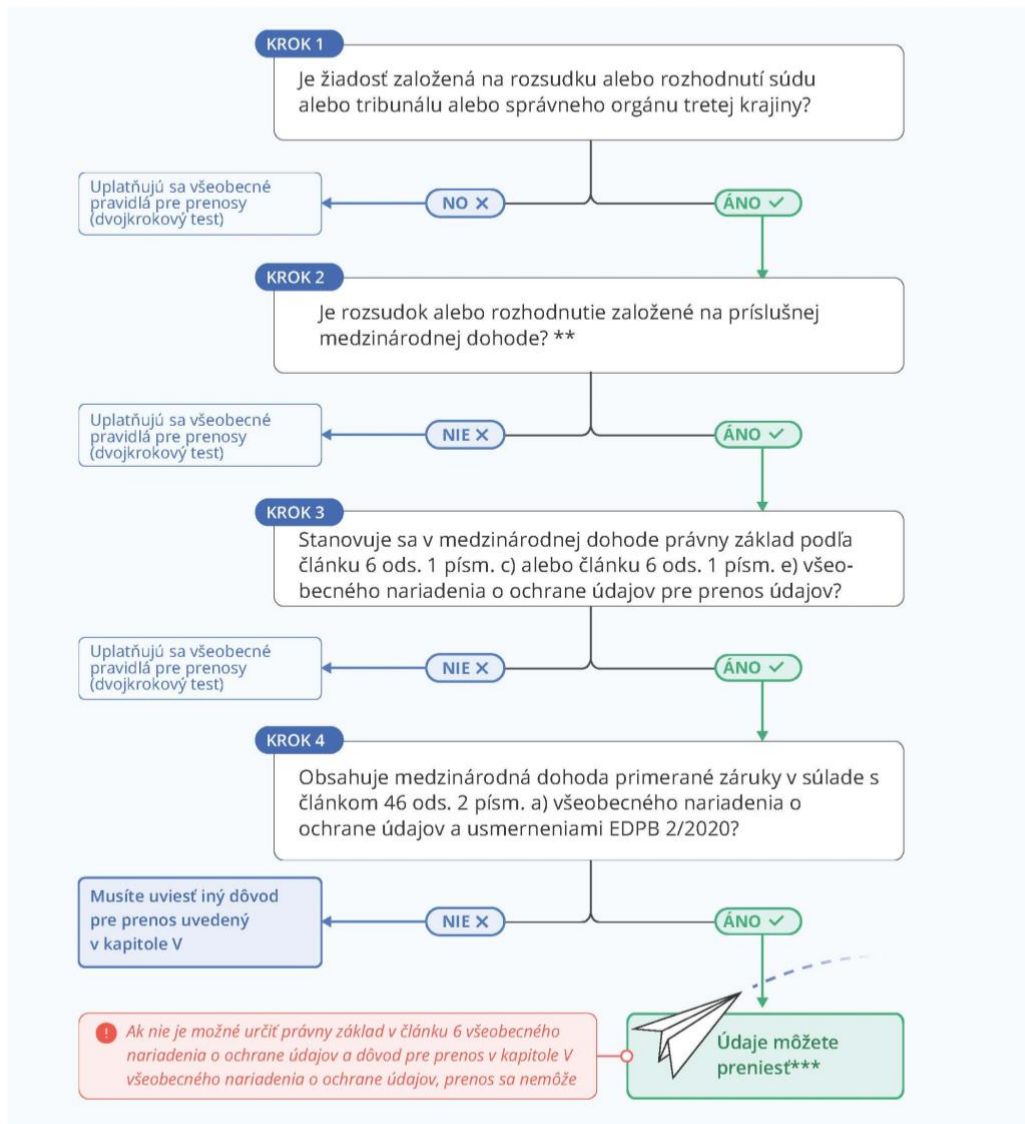
²⁴ Pozri článok 49 ods. 1 písm. d) a e) všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

všeobecného nariadenia o ochrane údajov sa musia vykladať reštriktívne a týkajú sa najmä spracovateľských činností, ktoré sú príležitostné a nemajú opakujúcu sa povahu²⁵.

²⁵ Pozri usmernenia EDPB 2/2018 o výnimkách podľa článku 49 nariadenia (EÚ) 2016/679, prijaté 25. mája 2018.

Článok 48 sa týka situácie, keď orgán verejnej moci v tretej krajine požiada prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa v EÚ o prenos údajov tomuto orgánu a žiadosť vychádza z rozsudku alebo rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu tretej krajiny.

Pri prijímaní **žiadosti** o osobné údaje od orgánu v tretej krajine by mal prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ²⁶ v Únii odpovedať na tieto otázky s cieľom rozhodnúť, či je možné žiadosti vyhovieť:

* Dvojkrokový test: Zákonný prenos si vyžaduje právny základ v článku 6 všeobecného nariadenia o ochrane údajov a dôvod pre prenos v kapitole V všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

** V tejto konkrétnej situácii by príslušná medzinárodná dohoda znamenala medzinárodnú dohodu, v ktorej sa stanovuje možnosť priamych žiadostí orgánov verejnej moci v tretích krajinách o prístup k osobným údajom spracúvaným súkromnými subjektmi v EÚ. Ak takáto dohoda neexistuje, ale v medzinárodnej dohode sa ustanovuje spolupráca medzi orgánmi verejnej moci v danej konkrétnej oblasti, ako je zmluva o vzájomnej právnej pomoci, súkromné subjekty v EÚ by mali vo všeobecnosti postúpiť žiadajúci orgán tretej krajiny jej príslušnému vnútroštátnemu orgánu v súlade s postupom stanoveným v zmluve o vzájomnej právnej pomoci alebo dohode (pozri aj poznámku pod čiarou č. 3 usmernení).

*** Za predpokladu, že je zabezpečený súlad s ostatnými príslušnými ustanoveniami všeobecného nariadenia o ochrane údajov.

26. Ak je príjemcom žiadosti sprostredkovateľ, tento sprostredkovateľ musí bez zbytočného odkladu informovať prevádzkovateľa a mal by sa riadiť pokynmi prevádzkovateľa v súvislosti so žiadosťou, pokiaľ mu právo Únie alebo právo členského štátu, ktorému sprostredkovateľ podlieha, nezakazuje informovať prevádzkovateľa z „dôležitých účelov verejného záujmu“ [pozri v tomto zmysle článok 28 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia o ochrane údajov a usmernenia EDPB 07/2020 o pojmoch prevádzkovateľ a sprostredkovateľ vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov, prijaté 7. júla 2021].